

Het publieke euthanasiedebat is achterhaald, de burger weet allang wat hij wil

Zelfeuthanasie bij voltooid leven is meer en meer *common practice*. De politiek moet meebuigen, menen Martijn van Winkelhof en Adjiedj Bakas.

Martijn van Winkelhof en **Adjiedj Bakas** 11 september 2019, 16:56

Expertisecentrum voor Euthanasie (voorheen Levensindekliniek) in Den Haag. Beeld Martijn Beekman

De thema's (zelf-)euthanasie, voltooid leven en hulp bij zelfdoding staan weer in het brandpunt van de actualiteit nu D66 haar omstreden initiatiefwet doorzet die euthanasie mogelijk maakt voor ouderen die levensmoe zijn. D66 doet dat volkomen terecht, want het kabinet aarzelt al anderhalf jaar met het in het regeerakkoord afgesproken kabinetsonderzoek 'voltooid leven'.

advertentie

Het initiatiefwetvoorstel leidt tot irritaties in de coalitie, maar de burger maakt daar niet om. Dit publieke debat is achterhaald. De burger weet allang wat hij (m/v) wil. Sterker, hij handelt er steeds vaker naar, ongeacht welke

beleidsmatige, juridische of politieke wind er waait. Burgers hebben geleerd om zelfredzaam en zelfstandig te zijn. Dus beslissen ze ook zelfstandig over hun levenseinde.

Politici, juristen en opiniemakers staren zich blind op hun eigen rol in dit debat en overschatten hun invloed op het doen en laten van de burger schromelijk, helemaal waar het gaat om de eigen regie bij voltooid leven. De burger laat zich hierbij niet leiden door opvattingen van een medische beroepsgroep, beleidsambtenaar medische ethiek, de juridische abstracties van een Hof of als het thema later deze maand niet onbesproken blijft tijdens de Algemene Politieke beschouwingen.

Zelfredzaam

De laatste twintig jaar hebben burgers steevast aangeleerd om op allerlei terreinen van hun leven meer zelfredzaam te zijn. Het internet en het vrije verkeer van goederen faciliteert die ontwikkeling: alle kennis en producten van de wereld zijn beschikbaar vanuit onze luie stoel, inclusief onlinehulp en middelen voor zelfeuthanasie.

Zeker daar waar zelfredzaamheid raakt aan menselijke waardigheid, zijn burgers enthousiast. Als je je eigen broek moet ophouden, zorg en oudedagsvoorzieningen moet regelen, dan mag je toch zeker ook beslissen over zoiets fundamenteel eigens als een zelfgekozen levenseinde en daarbij hulp vragen uit privékring? Deze emancipatie draait niemand terug: rechters noch politici.

De Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig Levenseinde (NVVE) is een van de snelst groeiende verenigingen van Nederland en heeft 170 duizend leden.

Albert Heringa, die zijn moeder in 2008 hielp bij zelfdoding, kreeg binnen een week 20 duizend steunbetuigingen. Coöperatie Laatste Wil groeit nog steeds razendsnel en boeken over zelfeuthanasie, zoals als *Uitweg* en *The Peaceful Pill*, zijn bijzonder populair.

Zijn de procedures en checks voor zelfeuthanasie echt zo onveilig en niet degelijk, vragen wij ons af? *The Peaceful Pill*, geschreven door een arts, geeft een andere indruk. Dit is een handleiding voor zelfeuthanasie met exact dezelfde middelen als bij formele euthanasie door een arts, die leiden tot een

pijnloze en vredige dood. De aspirant-lezer moet zijn leeftijd aantonen via zijn paspoort (alleen voor 50-plus) of middels een samenvatting van zijn medisch dossier aantonen dat hij ernstig en uitzichtloos lijdt.

Private infrastructuur

In de veiligheidsprocedure zit een systeem van incidentele en structurele toetsing van het euthanasiemiddel: de burger kan een monster laten testen bij een gecertificeerd laboratorium. Daarnaast is er een stichting die de structurele betrouwbaarheid van de leverancier toetst. In dit proces kan de burger zich laten bijstaan door een professionele levenseindeconsulent, zoals bij de casussen Heringa en oud-CDA-Kamerlid Van der Heijden, die samen met zijn vrouw tot levensbeëindiging overging. Kortom, voor zelfeuthanasie ontwikkelt zich al een private infrastructuur.

Of politici het leuk vinden of niet, er zijn veel indicaties dat de burger zelf zijn eigen euthanasie wil, kan en veilig gaat regelen. Zelfeuthanasie bij voltooid leven is steeds meer het privédomein van de burger en dat is niet zo onveilig als wel wordt beweerd.

Dankzij moderne technologie en het vrije verkeer van goederen en kennis is er niets dat deze ontwikkeling kan stoppen; over tien jaar is het *common practice*. Het initiatief van D66 sluit naadloos aan bij deze onstuitbare ontwikkelingen in de praktijk en breedgedragen wensen in de samenleving. De Tweede Kamer zou Dijkstra's wetsvoorstel in dankbaarheid moeten aannemen.

Martijn van Winkelhof is fiscalist, bedrijfskundige en publicist. **Adjiedj Bakas** is spreker en schrijver.